

Richtlijn digitale kraamzorg in de kraamperiode 2026

Handreiking voor inzet en declaratie

Algemeen

Dit document geldt als een richtlijn voor het leveren van digitale zorg. Het bevat afspraken over welke zorg digitaal geleverd kan worden en hoe deze gedeclareerd kan worden. Deze richtlijn gaat uit van het Landelijke Indicatieprotocol (LIP). Voor de Kraamzorg Landelijke Indicatiemethodiek (KLIM), die in 2026 wordt uitgerold, gelden specifieke afspraken die in onderstaand addendum zijn opgenomen.

Sinds 2025 is het mogelijk om voorlichting en instructie digitaal aan te bieden. Deze vorm van digitale zorg kan tegemoetkomen aan behoeftes van vrouwen en gezinnen in het kraambed.

Naast de voordelen voor cliënten biedt digitale kraamzorg ook voordelen voor kraamzorgorganisaties. Digitale voorlichting en instructie kan waar mogelijk een deel van de fysieke kraamzorg vervangen. Hiermee levert het een bijdrage aan het capaciteitsvraagstuk in de sector.

Voorlichting en instructie

Inhoud voorlichting en instructie

Voorlichting en instructie binnen de kraamzorg bestaat, zoals opgesteld in het LIP, uit twee verschillende onderdelen.

1. Voorlichting en instructie ten aanzien van het kind

Onder andere over (borst)voeding, slaap-/waakritme kind, huilgedrag en troosten, tegengaan van voorkeurshouding, allergiepreventie, preventie wiegendood, meeroken, veiligheid in huis, vitamine K, naar buiten gaan en vervoer kind, signaleren risicofactoren.

2. Voorlichting en instructie ten aanzien van de kraamvrouw/het gezin

Onder andere over (borst)voeding, alarmsignalen en herkennen van problemen na de kraamtijd, ontzwangering, mobilisatie, huishouden en dagindeling, belang van rust, hygiëne, een gezonde leefwijze en signaleren risicofactoren.¹

Maximale omvang voorlichting en instructie conform het basispakket (LIP)

12 uur bij het eerste kind en 8 uur bij een tweede en volgend kind (zie tabel 1). Bij minimale kraamzorg van 24 uur geldt in alle gevallen 10 uur.

¹<https://www.zorginstituutnederland.nl/binaries/zinl/documenten/publicatie/2008/03/03/landelijk-indicatieprotocol-kraamzorg/Indicatieprotocol+kraamzorg-versie-3-maart-2008.pdf>

Digitale zorg

Digitale vormen

Deze digitale zorg kan geleverd worden in de vorm van:

- Beeldbellen
- App of digitaal beeldmateriaal (ondersteunende filmpjes/video-instructies)

Randvoorwaarden inzet digitale kraamzorg

Voorlichting en instructie, via ondersteunend beeldbellen, gebruik van een app of digitaal beeldmateriaal, vallen onder zorg zoals kraamverzorgenden dit plegen te bieden, mits:

- De digitale vorm wordt verzorgd door een gekwalificeerde aanbieder (met andere woorden, die werkt conform de professionele uitgangspunten van de beroepsgroep);
- De aanbieder een plan heeft opgesteld waaruit blijkt op welke wijze de digitale zorg wordt uitgevoerd, hoe dit wordt geïntegreerd binnen het aantal geïndiceerde uren en hoe de kwaliteit van zorg gewaarborgd blijft;
- De digitale voorlichting en instructie nooit geheel de fysieke vorm vervangt. Fysieke zorg is minimaal 24 uur per kraamvrouw;
- De kraamzorg is geïndiceerd conform het LIP. Hierbij wordt duidelijk welke van de geïndiceerde uren digitaal en welke fysiek worden geleverd. Wanneer er zich tijdens de kraamperiode situaties voordoen waarin de laatste LIP indicatie moet worden bijgesteld, wordt tevens afgewogen of de afgesproken verdeling van fysieke en digitale zorguren nog de juiste is.
- De verdeling van fysieke en digitale zorguren afgestemd wordt met de cliënt;
- De combinatie van digitale en fysieke uren kraamzorg opgeteld niet over de laatst bijgestelde LIP-indicatie uitstijgen;
- De digitale kraamzorg wordt verleend door de kraamzorgaanbieder(s) die ook de fysieke zorg verleent/verlenen (m.u.v. digitale opstartzorg);
- De digitale kraamzorg zorginhoudelijk en kwalitatief gelijk is met de fysieke zorgverlening. Met digitale zorg wordt ook het doel van de fysieke vorm van de kraamzorg bereikt. Op individuele basis wordt beoordeeld in hoeverre digitale voorlichting en instructie aangewezen en gewenst is. De kraamvrouw dient minimaal te beschikken over:
 - o begrip van de Engelse of Nederlandse taal;
 - o internetverbinding met voldoende bereik en beschikking over de benodigde apparatuur (zoals een smartphone, tablet en/of laptop);
 - o digitale vaardigheden waarmee zij de digitale voorlichting en instructie voldoende tot zich kan nemen
- Het aanbod van digitale zorg is geïntegreerd in de zorgovereenkomst en het zorgplan. Dit is afgestemd met de kraamvrouw;
- De afweging van het aanbieden van digitale zorg en het aanbod wordt vastgelegd in het zorgdossier en er wordt gemonitord en vastgelegd of het beoogde doel bereikt is; De digitale kraamzorg voldoet aan de richtlijnen en sluit aan bij de protocollen van het KCKZ;
- De digitale kraamzorg voldoet aan de vigerende (privacy) wet- en regelgeving. De digitale voorlichting en instructie op afstand via beeldbellen vindt middels een beveiligde verbinding plaats;
- De digitale kraamzorg aangeboden wordt via één duidelijk medium (bijvoorbeeld een app);
- De voorlichting en instructie via beeldbellen wordt gegeven door een KCKZ geregistreerde kraamverzorgende;

- De kraamvrouw expliciet toestemming geeft voor het digitaal ontvangen van voorlichting en instructie (zowel voor beeldbellen als instructievideo's/ondersteunende filmpjes). Dit vindt plaats tijdens de intake;
- Er een controlemechanisme is geïntegreerd waarmee gecontroleerd wordt of de kraamvrouw de digitale informatie bekeken en begrepen heeft;
- Er na afloop van het kraambed een gestandaardiseerde evaluatie wordt uitgevoerd bij de kraamvrouw over haar ervaringen met de digitale zorg, als onderdeel van de gebruikelijke evaluatie.

Digitale kraamzorg middels beeldbellen (zie tabel 1):

- kan meerdere keren per kraambed per cliënt worden ingezet;
- kan bij het 1^e kind worden ingezet voor maximaal 6 uur beeldbellen;
- kan bij het 2^e kind en volgend worden ingezet voor maximaal 4 uur beeldbellen.

Digitale kraamzorg middels beschikbaar stellen van een app of digitaal beeldmateriaal (zie tabel 1):

- kan bij het 1^e of 2^e en volgend kind worden ingezet voor maximaal 1 uur video-instructie/filmpjes;

dient ook Engelstalig te worden aangeboden indien het cliëntenbestand dat vraagt. De wettelijke eigen bijdrage is **niet** van toepassing op digitale voorlichting en instructie.

Aantal uren	Eerste kind	Tweede en volgende kind
Voorlichting en instructie (fysiek en digitaal)	12 uur	8 uur
Digitale voorlichting en instructie		
- Beeldbellen	6 uur	4 uur
- App of digitaal beeldmateriaal	1 uur	1 uur

Tabel 1

Declareren

Digitale kraamzorg in vormen zoals bovenstaand beschreven wordt vergoed en mag gedeclareerd worden onder de volgende prestatiecodes. Net als bij fysieke uren tekent de client ook af voor digitale uren kraamzorg.

- Prestatie 196227: Kraamzorg digitale voorlichting en instructie via een app of digitaal beeldmateriaal eenmalig per zorg: 1 uur.

NB: de prestatiecode 196227 kan per cliënt slechts door één zorgaanbieder worden gedeclareerd. Indien één zorg door meerdere zorgaanbieders wordt verleend, wordt onderling afgesproken welke zorgaanbieder deze prestatiecode declareert.

- Prestatie 196241: Kraamzorg digitale voorlichting en instructie per uur (via beeldbellen), maximaal 4 respectievelijk 6 uur per kraambed.

NB: Als er meerdere zorgaanbieders zorg verlenen, moet onderling worden afgestemd hoe het aantal uren beeldbellen met de cliënt wordt over deze organisaties. Waarbij het maximum aantal uren beeldbellen, voor deze cliënt, niet mag worden overschreden.

NB: Op basis van de richtlijn van de NZa is een aparte prestatiecode niet noodzakelijk, echter in het belang van monitoring van de inzet van digitale kraamzorg is deze afspraak gemaakt.

Intake

Als volgens het LIP de intake telefonisch moet plaatsvinden, kan hiervoor gekozen worden. Indien de cliënt dit wenst en de technische mogelijkheden aanwezig zijn, heeft beeldbellen de voorkeur. Dit biedt namelijk de mogelijkheid om non-verbale signalen waar te nemen, de thuissituatie beter te beoordelen en een persoonlijker contact te realiseren. Beeldbellen voor de intake valt buiten de reguliere uren die voor beeldbellen gedeclareerd kunnen worden.

Digitale zorg voor cliënten op de wachtlijst

Cliënten die zich vanwege capaciteitsproblemen niet direct kunnen inschrijven bij een zorgaanbieder en daardoor op een wachtlijst staan, hebben baat bij het ontvangen van digitale voorlichting en instructie. Door middel van een app en/of beeldmateriaal kunnen zij zich alvast voorbereiden op de bevalling en de kraamperiode. Per KSV worden afspraken gemaakt over het beschikbaar stellen hiervan aan cliënten op de wachtlijst. Deze afspraken worden vastgelegd in het regioplan.

Vervolg

Tot slot is in het Transformatieplan Kraamzorg het vervolg op de digitale zorg opgenomen. Dit transformatieplan is opgesteld door de kraamzorgsector in samenwerking met zorgverzekeraars en andere betrokken ketenpartners. Begin 2026 gaat het project Digitale Kraamzorg van start. Uitkomsten van dit project kunnen leiden tot een herziening van deze richtlijn.

Bijlage 1. Addendum Digitale zorg

Addendum Richtlijn digitale kraamzorg in de kraamperiode

Handreiking voor inzet en declaratie

Algemeen

Dit addendum geeft kaders voor de inzet van digitale kraamzorg bij het gebruik van de KLIM (Kraamzorg Landelijke Indicatiemethodiek) en is geldig tijdens de pilotfase van de KLIM.

De inhoud van dit addendum wordt aan het einde van de pilotfase door de KLIM Werkgroep Inhoud geëvalueerd en (mogelijk) herzien ter voorbereiding op de landelijke opschaling.

Naast de pilot van de KLIM start het project Digitale zorg. Dit project heeft als doel digitale kraamzorg verder te ontwikkelen, implementeren en opschalen. Het uitgangspunt hierbij is: fysiek waar het moet, digitaal waar het kan. Hiervoor worden protocollen en werkinstructies opgesteld om kwalitatief goede digitale kraamzorg te kunnen bieden. De pilot KLIM volgt hierin het project Digitale zorg in afstemming met de werkgroep Inhoud.

Digitale kraamzorg

De huidige *Richtlijn Digitale kraamzorg in de kraamperiode* richt zich op het leveren en declareren van digitale zorg bij het gebruik van het LIP ^[1]. Dit geldt voor het zorgpad ‘voorlichting en instructie’. In de richtlijn is ook beschreven dat naast digitale voorlichting en instructie, ook de intake telefonisch of digitaal kan worden uitgevoerd (prestatiecode: intake op afstand). Binnen de KLIM kan de intake naast fysiek, op indicatie ook digitaal worden uitgevoerd middels beeldbellen.

Voorlichting en instructie

In lijn met de huidige Richtlijn Digitale Kraamzorg in de kraamperiode geldt het uitgangspunt: *fysiek waar het moet, digitaal waar het kan*.

Er wordt geen onderscheid gemaakt per zorgzwaartepakket hoeveel digitale zorg er maximaal kan worden ingezet. Dit is afhankelijk van de zorgbehoeften van de individuele client.

Ter indicatie: de tijd voor het zorgpad ‘voorlichting en instructie’ bij het gebruik van het LIP is 1,5 uur per dag (bij een eerste kind). Dit is ook de tijd die in de KLIM aangehouden wordt voor het geven van voorlichting en instructie, die deels digitaal kan worden uitgevoerd. Hoeveel fysiek moet en digitaal kan is client- en situatie gebonden, maar kan dus niet meer dan 1,5 uur per dag zijn.

Door monitoring zal blijken hoeveel digitale zorg er in de KLIM pilot wordt gegeven.

Intake

Op indicatie (volgens objectieve criteria en het pre-intake formulier ^[2]) kan een intake digitaal, via een beeldbelconsult, worden uitgevoerd.

Vanwege het gebruik van de GIZ-methodiek tijdens de intake volgens de KLIM is een telefonische intake (zonder beeldbellen) niet passend.

Definitie digitale intake:

Intake via beeldbelconsult waarbij de intaker en de cliënt elkaar kunnen zien via het scherm.

Voorwaarden:

- De digitale intake wordt uitgevoerd door een intaker geschoold in de GIZ-methodiek en getraind voor het voeren van een beeldbelconsult
- Intaker maakt gebruik van de GIZ-methodiek
- Er is de mogelijkheid tot delen van het scherm en daarmee het tonen van de GIZ-driehoek

- Adviezen worden gegeven volgens KCKZ-protocollen
- Pre intake formulier is ingevuld door cliënt
 - o Ophalen vóór intakegesprek (volgens geldende regioafspraken)
- Client die voldoende digitaal vaardig is, de juiste middelen hebben, Nederlands of Engels spreken
- Opschaling naar een fysieke intake is mogelijk als dit nodig blijkt tijdens de digitale intake

Beeldbelconsulten kraamperiode

Beeldbellen met cliënten kent meerdere benamingen, zoals videbellen, e-consult en beeldbellen.

Binnen het project digitale zorg zijn benamingen en definities vastgesteld.

Voor onderstaande is de benaming: Beeldbelconsulten kraamperiode.

Definitie

Consult in de kraamperiode via beeldbellen waarbij de kraamverzorgende en de cliënt elkaar kunnen zien via het scherm.

Voorwaarden

- Client die voldoende digitaal vaardig is, de juiste middelen hebben (mobiele telefoon/tablet/computer waarmee men kan beeldbellen), Nederlands of Engels spreken
- Toepassing van het principe van ‘samen beslissen’^[3] op basis van de persoonlijke situatie en instemming van de ouders met digitale zorg
- Het beeldbelconsult wordt gevoerd door een kraamverzorgende geregistreerd bij het KCKZ en getraind voor het voeren van een beeldbelconsult
- Opschaling naar fysieke zorg is mogelijk als dit nodig blijkt tijdens het beeldbelconsult

Specifiek voor de KLIM

1. Digitale zorg uren vallen, naast fysieke zorg uren, binnen de uren van het zorgzwaartepakket.
2. Inzet digitale zorg naast fysieke zorg is mogelijk vanaf zorgdag 1
3. De duur van digitale zorg is een afgeleide van de LIP richtlijn digitale zorg; 1,5 uur per dag voor voorlichting en instructie (inclusief filmpjes).
4. De zorg wordt fysiek afgerond. Indien gewenst kan ter afsluiting van de zorg en het dossier nog een digitaal contactmoment plaatsvinden.

NB: Na afloop van de kraamperiode kan voorlichting en instructie worden gegeven binnen de expertise van de kraamzorg. Er worden alleen adviezen gegeven die binnen het deskundigheidsgebied van de kraamverzorgende vallen. Indien aanvullende of andere zorg nodig is, wordt tijdig verwezen naar de JGZ of een andere passende zorgprofessional.

5. Een wendag (dag binnen de kraamperiode zonder fysieke zorg) kan plaatsvinden vanaf dag 8 postpartum. Er is daarbij de mogelijkheid voor een beeldbelconsult als digitale check-in.

Verwijzing naar documenten

- [1] Richtlijn digitale kraamzorg in de kraamperiode (handreiking inzet en declaratie).
- [2] Werkinstructie Intake
- [3] Kwaliteitsstandaard Kraamzorg maart 2026